

Кафедра освітнього менеджменту та публічного управління

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ,
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОЇ
СЛУЖБИ»**

для здобувачів освіти І (бакалаврського) рівня
зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

*Рекомендовано до друку вченою радою Університету Ушинського
(протокол № 7 від 31 серпня 2021 р.)*

Рецензенти:

Марущак В. П. - доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри державознавства і права ОРІДУ НАДУ при Президентіві України;

Бутирін Є. О. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського.

Долженков О.О., Гжибовська Т.С.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Нормативно-правові засади публічної служби»: метод. реком. Одеса : Університет Ушинського, 2021. 40 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з обов'язкової навчальної дисципліни «Нормативно-правові засади публічної служби» містять опис і структуру навчальної дисципліни, критерії оцінювання, зміст самостійної роботи з дисципліни (питання для підготовки до практичних занять, завдання на самостійне опрацювання) за кожною темою. Індивідуально-дослідне завдання та вимоги до його написання. Питання для підготовки до іспиту.

УДК 351

© Університет Ушинського, 2021
© О. О. Долженков, Т. С. Гжибовська

РОЗДІЛ І. ОПИС ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, ОПП, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –5	Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування	Статус дисципліни: Обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		5-й	5-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	24 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		50 год.	18 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		66 год.	112 год.
		Індивідуальні завдання:	
		10 год.	10 год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та програмні результати навчання

Мета дисципліни полягає у створенні умов для практичного оволодіння здобувачами нормативно-правовими засадами публічної служби, формування базових знань з питань правових засад публічної служби, нормативного забезпечення організації діяльності публічних службовців, особливості проходження публічної служби, нормативно-правове регулювання проходження служби в окремих органах публічної влади, організація публічної служби закордоном та імплементація досвіду Україною. Важливо також забезпечити підготовку здобувачів до різних форм аудиторних занять і самостійної роботи з вивчення програми навчального курсу. З метою конкретизації окремих положень передбачається вирішення практичних завдань за окремими темами як під час аудиторної, так і самостійної роботи.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Нормативно-правові засади публічної служби» здобувачі мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін, як «Вступ до спеціальності», «Основи публічної служби», «Політична наука», «Публічне та приватне право», «Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні».

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 04. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

ПРН 05. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН 06. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН 12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

Очікувані результати вивчення дисципліни

Знати:

- зміст понятійно-категоріального апарату за законодавством України у сфері публічної служби;

- визначення основних юридичних термінів;
- перелік основних нормативно-правових актів у сфері публічної служби;
- види, зміст та особливості видів публічної служби;

Уміти:

- аналізувати законодавчі акти у сфері публічної служби або їх окремі положення, інтерпретувати їх для вирішення практичних проблем;
- вирішувати запропоновані практичні завдання із використанням відповідних законодавчих положень;
- робити самостійні висновки щодо змісту конкретних нормативно-правових актів;
- застосовувати одержані знання для оцінки та вирішення проблем професійного, суспільного та особистого життя, приймати власні рішення щодо них.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 02. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та

необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК 06. Здатність працювати в команді.

ЗК 08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Спеціальні компетентності:

СК 03. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

СК 05. Здатність використовувати систему електронного документообігу.

СК 07. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

3. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	бали	Критерії
Практичні завдання	0 балів	Здобувач відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхові уявлення про предмет вивчення, неаргументовано висловлює думку. Використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали, виконує практичні завдання за умови сторонньої допомоги.
	1 бал	Знання здобувача є достатньо повними, він самостійно застосовує відповідний навчальний матеріал, виконуючи практичні завдання; аналізує, робить висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але припускається неточностей. Здобувач самостійно використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали виконуючи практичні завдання. Виконані завдання у цілому відповідають вимогам, хоча мають незначні огріхи.
	2 бали	Здобувач володіє міцними знаннями, оперує ними при виконанні практичних завдань. Самостійно використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали виконуючи практичні завдання. Не припускається помилок при їхньому виконанні. Здобувач виступає експертом практичних завдань, що виконали однокурсники.
Самостійна робота	0 балів	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; виконує елементарні прийоми практичних завдань.
	1 бал	Здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; самостійно та за допомогою викладача може виконувати частину практичних завдань; знає послідовність виконання завдання; практичні завдання містять багато суттєвих відхилень від установлених вимог, при їх виконанні потребує систематичної допомоги викладача.
	2 бали	Здобувач самостійно і логічно відтворює фактичний і теоретичний матеріал та наводить приклади; володіє

		навчальним матеріалом і використовує набуті знання, уміння у стандартних ситуаціях; самостійно виконує практичні завдання відповідно до методичних рекомендацій; практичні завдання мають окремі помилки; користується необхідними навчально-методичними матеріалами.
	3 бали	Здобувач володіє глибокими знаннями, демонструє відповідні компетентності, використовує їх у нестандартних ситуаціях, самостійно працює з інформацією у відповідності до поставлених завдань; систематизує та узагальнює навчальний матеріал; самостійно користується додатковими джерелами інформації; без помилок виконує та аналізує практичні завдання.
Письмова робота	0-9	Здобувач не менше ніж на 50% контрольних завдань надав правильну відповідь – початковий рівень знань
	10-13	Здобувач на 51% - 70% контрольних завдань надав правильну відповідь – середній рівень знань
	14-17	Здобувач на 71% - 90% контрольних завдань надав правильну відповідь – достатній рівень знань
	18-20	Здобувач на 91% - 100% контрольних завдань надав правильну відповідь – високий рівень знань
ІНДЗ (реферат)	0-3	Не зараховуються реферати, які є плагіатом або передруком з мережі Інтернет. Реферат виконаний самостійно, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, сформульовані загальні висновки, або вони взагалі відсутні, тема не розкрита, робота не відповідає обсягу її оформлення не відповідає вимогам, список літератури менше 5 пунктів, з них менше 60 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів перевищує 15 % загальної кількості списку джерел. Реферат виконаний самостійно, оформлення відповідає вимогам, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, сформульовані загальні висновки, тема не розкрита, частина значимої інформації відсутня, список літератури менше 5 пунктів, з них менше 60 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів перевищує 15 % загальної кількості списку джерел.
	4-7	Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, розкрита актуальність теми, в аналітичній частині подано опис основної проблеми, представлена основна література по темі, сформульовані загальні висновки, тема в цілому розкрита, проте частина значимої інформації не увійшла в зміст реферату, список літератури понад 8 пунктів, з них менше 50 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота ретельно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін.

		Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, розкрита актуальність теми, в аналітичній частині подано опис основної проблеми, представлена основна література по темі, сформульовані загальні висновки, тема в цілому розкрита, проте частина значимої інформації не увійшла в зміст реферату, список літератури понад 8 пунктів, з них не менше 50 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів не перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота ретельно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін. Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, розкрита актуальність теми, в аналітичній частині подано опис основної проблеми, представлена основна література по темі, сформульовані загальні висновки, тема повністю розкрита, список літератури понад 8 пунктів, з них не менше 50 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів не перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота ретельно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін. Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, обґрунтовано актуальність обраної теми, повно і чітко представлені основні теоретичні поняття, в аналітичній частині дано повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, сформульовані розгорнуті висновки, тема повністю розкрита, в рефераті дотримана структура написання реферату, список літератури понад 8 пунктів, з них не менше 50 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів не перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота грамотно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін.
	8-10	Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, обґрунтовано актуальність обраної теми, повно і чітко представлені основні теоретичні поняття, в аналітичній частині дано повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, сформульовані розгорнуті висновки, тема повністю розкрита, в рефераті дотримана структура написання реферату, список літератури понад 8 пунктів, з них не менше 60 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів не перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота грамотно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін. Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, обґрунтовано актуальність обраної теми, повно і чітко представлені основні теоретичні поняття, в аналітичній частині дано повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, сформульовані розгорнуті висновки, тема повністю розкрита, в

		рефераті присутнє оригінальна ідея аналізу або структурування матеріалу, список літератури понад 8 пунктів, з них не менше 60 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів не перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота грамотно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін. Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, обґрунтовано актуальність обраної теми, повно і чітко представлені основні теоретичні поняття, в аналітичній частині дано повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, сформульовані розгорнуті висновки, тема повністю розкрита, в рефераті присутня оригінальна ідея аналізу або структурування матеріалу, список літератури понад 10 пунктів, з них не менше 60 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів не перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота грамотно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін.
--	--	---

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамену)

Для навчальної дисципліни «Нормативно-правові засади публічної служби» навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі екзамену. Кількість балів здобувач отримує за оцінкою кожного з трьох питань білету усного екзамену:

Бали	Критерії
0 балів	Відповіді на запитання відсутні.
1–5 балів	Відповіді на запитання неповні, невпевнені. Відсутні приклади практичного використання.
6–10 балів	Здобувач вищої освіти не вміє логічно думати, робити власні висновки. Відповіді на запитання формальні, книжкові. Не наведено прикладів практичного використання в освітньому процесі
11–15 балів	Відповіді на запитання загалом правильні, проте наявні помилки у визначеннях. Здобувач вищої освіти намагається робити власні висновки, наводить приклади практичного використання в освітньому процесі.
16–20 балів	Здобувач вищої освіти вміє розмірковувати, робити власні висновки. Відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані, з прикладами практичного використання.

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90-100)	Здобувач повністю володіє навчальним матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, вільно та аргументовано його викладає, розв'язує складні проблемні завдання, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних

	ситуаціях. Демонструє ґрунтовні знання навчального матеріалу: поняття та сутність нормативних засад публічної служби, їх вплив на суспільний розвиток; систему нормативних актів; організаційні засади професійної кар'єри державного службовця; нормативно-правову базу у сфері публічної служби; систему, методи, прийоми і способи нормативного забезпечення професійної кар'єри державного службовця та системи управління державною службою; заходи та механізми забезпечення професійної діяльності; кримінальну, адміністративну та інші види відповідальності за корупційні діяння державних службовців. Усні відповіді повні, логічні й обґрунтовані. Здобувач вищої освіти активно включається в обговорення, відстоює власну точку зору в питаннях та рішеннях, що розглядаються. При виконанні практичних завдань на високому рівні вміє самостійно вирішувати поставлені завдання: проводити аналіз і обґрунтовувати висновки про рівень організації публічної служби в органах державної влади; визначати способи захисту державних службовців; виявляти основні напрямки підвищення надійності і результативності антикорупційних заходів. На високому рівні володіє навичками критичного аналізу і оцінки ефективності державної політики у сфері публічної служби. Виявляє вміння застосовувати передовий вітчизняний і іноземний досвід в сфері функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування; взаємодіяти з громадськими організаціями на основі ефективного діалогу та соціального партнерства. Виявляє творчий підхід у визначенні та розв'язанні поставлених проблем. Вміє правильно і обґрунтовано застосовувати норми чинного законодавства, аналізувати та самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, формулювати свою оцінку щодо них, визначати підстави та види юридичної відповідальності за порушення законодавства, посилаючись на норми законодавчих актів при вирішенні проблемних питань, взаємодіяти із органами виконавчої влади при підготовці управлінських рішень. Оцінка нижче 100 балів обґрунтовується недостатнім розкриттям теоретичних питань навчальної дисципліни, або тим, що студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень або вирішенні складних практичних завдань.
Добре (82-89 В)	Здобувач освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, логічно, послідовно й обґрунтовано його викладає під час усних та письмових відповідей, висловлює власну думку, робить висновки. Знає: поняття та сутність нормативних засад публічної служби, їх вплив на суспільний розвиток; систему нормативних актів; організаційні засади професійної кар'єри державного службовця; нормативно-правову базу у сфері публічної служби; систему, методи, прийоми і способи нормативного забезпечення професійної кар'єри державного службовця та системи управління державною службою; заходи та механізми забезпечення професійної діяльності; кримінальну, адміністративну та інші види

	відповідальності за корупційні діяння державних службовців. Усні відповіді повні, логічні, натомість не завжди обґрунтовані. При виконанні практичних завдань самостійно виправляє допущені помилки, які є незначними. У цілому вміє аналізувати нормативно-правові документи, які складають правову основу сучасної державної політики; визначати досягнення та втрати у процесі модернізації та реформування сфери публічного управління в Україні. Потребує незначної допомоги викладача у проведенні аналізу і обґрунтуванні висновків про рівень організації публічної служби в органах державної влади; визначенні способів захисту державних службовців; виявленні основних напрямків підвищення надійності і результативності антикорупційних заходів. У цілому здатен застосовувати норми чинного законодавства, аналізувати та самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, формулювати свою оцінку щодо них, визначати підстави та види юридичної відповідальності за порушення антикорупційного законодавства, посилаючись на норми законодавчих актів при вирішенні проблемних питань, взаємодіяти із органами виконавчої влади при підготовці управлінських рішень.
Добре (74-81 С)	Здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, викладає його досить логічно, послідовно, правильно розкриває основний зміст під час усних та письмових відповідей. Знає: поняття та сутність нормативних засад публічної служби, їх вплив на суспільний розвиток; систему нормативних актів; організаційні засади професійної кар'єри державного службовця; нормативно-правову базу у сфері публічної служби; систему, методи, прийоми і способи нормативного забезпечення професійної кар'єри державного службовця та системи управління державною службою; заходи та механізми забезпечення професійної діяльності; кримінальну, адміністративну та інші види відповідальності за корупційні діяння державних службовців. Усні відповіді повні, логічні, але не завжди обґрунтовані. Помилки не є системними. При виконанні практичних завдань потребує незначної допомоги при проведенні аналізу і обґрунтуванні висновків про рівень організації публічної служби в органах державної влади; визначенні способів захисту державних службовців; виявленні основних напрямків підвищення надійності і результативності антикорупційних заходів. Не завжди активно проводить критичний аналіз і оцінку застосовування передового вітчизняного і іноземного досвіду в сфері організації роботи державних службовців, у проектуванні і створенні системи управління на рівні центрального органу виконавчої влади. Потребує допомоги у консультуванні при вирішенні практичних задач, зокрема, у плануванні діяльності державного органу на основі основних законодавчих положень; визначенні та розв'язанні проблем під час розгляду кейсів. За наявності допомоги може застосовувати норми чинного законодавства, аналізувати та самостійно готувати проекти

	нормативно-правових актів, формулювати свою оцінку щодо них, визначати підстави та види юридичної відповідальності за порушення законодавства, посилаючись на норми законодавчих актів при вирішенні проблемних питань, взаємодіяти із органами виконавчої влади при підготовці управлінських рішень.
Задовільно (64-73 D)	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, передбаченим робочою програмою дисципліни, виявляє базові знання. Під час усних та письмових відповідей викладає його фрагментарно, поверхово, недостатньо визначає теоретико-методологічні основи публічного та приватного права. Має загальні уявлення про поняття та сутність нормативних засад публічної служби, їх вплив на суспільний розвиток; систему нормативних актів; організаційні засади професійної кар'єри державного службовця; нормативно-правову базу у сфері публічної служби; систему, методи, прийоми і способи нормативного забезпечення професійної кар'єри державного службовця та системи управління державною службою; заходи та механізми забезпечення професійної діяльності; кримінальну, адміністративну та інші види відповідальності за корупційні діяння державних службовців. Помилки усуває лише за підтримки з боку викладача. При виконанні практичних завдань орієнтується у напрямі вирішення завдань щодо проведення аналізу і обґрунтування висновків про рівень організації публічної служби в органах державної влади; визначення способів захисту державних службовців; виявлення основних напрямків підвищення надійності і результативності антикорупційних заходів. Не виявляє творчого підходу щодо застосовування передового вітчизняного і іноземного досвіду в сфері організації роботи державних службовців, у проектуванні і створенні системи управління на рівні центрального органу виконавчої влади. При визначенні та розв'язуванні проблеми планування діяльності державного органу на основі основних законодавчих положень; визначенні та розв'язанні проблем під час розгляду кейсів допускає значну кількість неточностей, помилок, котрі усуває лише під керівництвом викладача; невпевнено формулює та обґрунтовує власну позицію. Лише за суттєвої допомоги та сторонніх консультацій може застосовувати норми чинного антикорупційного законодавства, аналізувати та самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, формулювати свою оцінку щодо них, визначати підстави та види юридичної відповідальності за порушення законодавства, посилаючись на норми законодавчих актів при вирішенні проблемних питань, взаємодіяти із органами виконавчої влади при підготовці управлінських рішень.
Задовільно (60-63 E)	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно (без аргументації та обґрунтування), на рівні запам'ятовування відтворює знання про поняття та сутність нормативних засад публічної служби, їх вплив на суспільний розвиток; систему нормативних актів; організаційні засади професійної кар'єри державного службовця; нормативно-правову

	базу у сфері публічної служби; систему, методи, прийоми і способи нормативного забезпечення професійної кар'єри державного службовця та системи управління державною службою; заходи та механізми забезпечення професійної діяльності; кримінальну, адміністративну та інші види відповідальності за корупційні діяння державних службовців. Знання несистемні, фрагментарні, припускається суттєвих помилок при визначенні засадничих положень щодо діяльності державних службовців. Виконання практичних завдань формалізоване: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння логіки процесу. Виявляє часткові вміння щодо аналізу нормативно-правових документів, які складають правову основу сучасної державної політики; визначенні досягнень та втрат у процесі модернізації та реформування сфери публічного управління в Україні. Має значні труднощі у визначенні передового вітчизняного і іноземного досвіду в сфері державної антикорупційної політики, у проєктуванні і створенні системи управління державною службою в Україні на рівні центрального органу виконавчої влади. На низькому рівні володіє вміннями планування діяльності державного органу на основі основних законодавчих положень; визначенні та розв'язанні проблем під час розгляду кейсів. Не виявляє здатності визначати та розв'язувати проблеми у процесі виконання завдань. Невпевнено і суперечливо застосовує норми чинного законодавства, аналізує нормативно-правові акти, формулює свою оцінку щодо них, визначає підстави та види юридичної відповідальності за порушення законодавства, посиляється на норми законодавчих актів при вирішенні проблемних питань, взаємодіє із органами виконавчої влади при підготовці управлінських рішень.
Незадовільно (35-59 FX)	Здобувач вищої освіти недостатньо володіє навчальним матеріалом, при його відтворенні відповідь елементарна, фрагментарна, має переважно репродуктивний характер, не може викласти зміст основних положень навчальної дисципліни під час усних та письмових відповідей, допускає при цьому суттєві помилки. Відсутнє цілісне усвідомлення навчального матеріалу. Здобувач працює пасивно, практичні завдання виконує припускаючись грубих помилок, виправляє помилки лише при виконанні нескладних практичних завдань. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача. Здобувач допускається до повторного складання іспиту.
Незадовільно (0-34 F)	Здобувач вищої освіти повністю не володіє навчальним матеріалом з навчального курсу, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача. Не усвідомлює мету навчальної діяльності. Демонструє незадовільний рівень підготовки до самостійного вирішення задач, які окреслює мета навчальної дисципліни. Здобувач не допускається до іспиту та проходить повторне вивчення дисципліни.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
за результатами поточного і підсумкового контролю (екзамен)**

Поточний контроль (практичні заняття, самостійна робота)		ІНДЗ	Екзамен	Сума	
Теми	Бали	Разом			
Тема 1	0–3	0-70	0-10	0-20	0-100
Тема 2	0-3				
Тема 3	0-4				
Тема 4	0-4				
Тема 5	0-3				
Тема 6	0-4				
Тема 7	0-4				
Тема 8	0-4				
Тема 9	0-4				
Тема 10	0-4				
Тема 11	0-4				
Тема 12	0-4				
Тема 13	0-4				
Тема 14	0-4				
Тема 15	0-4				
Тема 16	0-4				
Тема 17	0-3				
Тема 18	0-3				
Тема 19	0-3				

**Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень
здобувачів вищої освіти**

Показник успішності (у балах)	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Екзамен
90 – 100	A (відмінно)	відмінно
82 – 89	B (дуже добре)	добре
74 – 81	C (добре)	
64 – 73	D (задовільно)	задовільно
60 – 63	E (достатньо)	
35 – 59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
0 – 34	F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

РОЗДІЛ II. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

ТЕМА 1. ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЯК ВИДУ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ.

Завдання на самостійне опрацювання

1. Занотуйте різні підходи учених до визначення поняття «державна служба», «публічна служба», «правові засади», «нормативні документи», «законодавча база».
2. Проаналізуйте види нормативних документів, що стосуються публічної служби.

Практичне заняття

Тема: Загальна характеристика та структурні елементи державної служби як виду публічної служби.

Мета: систематизація уявлень про поняття, сутність та структурні елементи державної служби як виду публічної служби, розвиток умінь аналізувати та визначати актуальні питання.

Форма проведення: семінарське заняття

Питання для обговорення:

1. Сучасні тенденції розвитку досліджень державної служби.
2. Класифікація наукових та нормативних джерел з питань функціонування державної служби.
3. Сутність державної служби.
4. Основні категорії і поняття державної служби.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Класифікуйте нормативно-правові акти у сфері державної служби за їх юридичною силою. Для кожної групи актів (закон, постанова і т.д.) виокреміть основних 3-4 шт. із вказанням дати прийняття та сфери діяльності.

Завдання 2.

Проаналізуйте як змінювалось визначення терміну «публічна служба» та «державна служба» у нормативних актах та науковій літературі. Чи відбулись кардинальні зміни? Якщо так, то які? Якщо ні, то чому?

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 1.

Рекомендована література

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.
2. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 // *Офіційний вісник України*. 2011. № 27. Ст. 1123.
3. Концепція розвитку законодавства про державну службу в Україні: затв. Указом Президента України від 20.02.2006 р. № 140/2006. *Офіційний вісник України*. 2006. № 8. С. 39. Ст. 421.
4. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту. Харків : Право, 2018. 260 с.
5. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.
6. Історія державної служби в Україні : у 5 томах. Ніка-Центр, 2009. Т. 1. 544 с.
7. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с.
8. Публічне управління та адміністрування: навч. посібник. За заг. ред. О. В. Скидана.

ТЕМА 2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА З ПИТАНЬ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ.

Завдання на самостійне опрацювання

1. Розгляньте особливості формування нормативно-правової бази з питань управління публічною службою, встановіть спільне та відмінне між нормативно-правовими актами Президента України та Кабінету Міністрів України, що регламентують функціонування державної служби.

Практичне заняття

Тема: Нормативно-правова база з питань публічної служби.

Мета: систематизація інформації про виникнення та особливості формування нормативно-правової бази з питань публічної служби; розвиток у здобувачів освіти умінь здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки.

Форма проведення: круглий стіл

Питання для обговорення:

1. Нормативно-правова база з питань управління публічною службою: нормативно-правові акти Президента України та Кабінету Міністрів України, що регламентують функціонування державної служби.

2. Законодавство з питань державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, дипломатичної служби, політичної служби, мілітаризованої служби.

3. Нормативно-правові акти центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері публічної служби.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Сформуйте глосарій (словник із поясненнями) основних термінів, що використовуються у профільних нормативних актах з питань державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, дипломатичної служби, політичної служби, мілітаризованої служби

Після того, як його буде створено, проаналізуйте із однокласниками у кого яких термінів не вистачає, які є відмінності та за результатами обговорення доповніть власний глосарій.

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 2.

2. Проаналізуйте додаткові джерела інформації.

Рекомендована література

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.

2. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011. *Офіційний вісник України*. 2011. № 27. Ст. 1123.

3. Концепція розвитку законодавства про державну службу в Україні: затв. Указом Президента України від 20.02.2006 р. № 140/2006. *Офіційний вісник України*. 2006. № 8. С. 39. Ст. 421.

4. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту. Харків : Право, 2018. 260 с.

5. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.

6. Публічна служба в Україні: концепція та практика регіональної кадрової політики : наук. розробка. [О. І. Сушинський, О. В. Худоба, Д. Д. Заяць та ін.]. К. : НАДУ, 2013. 64 с.

7. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія. За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П. В. Ворони. К. 2018. 475 с.

ТЕМА 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНОЮ СЛУЖБОЮ

Завдання на самостійне опрацювання

1. Проаналізуйте особливості організаційно-правових засад управління публічною службою.

Практичне заняття

Тема: Організаційно-правові засади управління публічною службою.

Мета: систематизація інформації про організаційно-правові засади управління публічною службою; уміти узагальнювати інформацію, аналізувати та формулювати висновки.

Форма проведення: дискусія.

Питання для обговорення:

1. Поняття, завдання, принципи управління публічною службою відповідно до норм законодавства.

2. Система суб'єктів управління публічною службою.

3. Функції і повноваження органів виконавчої влади з управління публічною службою.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Зробіть схему «Система суб'єктів управління публічною службою», використовуючи діюче законодавство та офіційні сайти Кабінету Міністрів України, Міністерства юстиції України.

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 3.

2. Проаналізуйте різні наукові здобутки учених щодо теми заняття.

Рекомендована література:

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.

3. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року // Урядовий кур'єр від 15.02.2011 - № 28.

4. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Голос України*. 2014. 25 жовт. С. 32–39.

5. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 (з останніми змінами відповідно до Закону від 29.11.2012, підстава 5477-17). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №47. Ст.256.

6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. №24. Ст.170.

7. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова КМУ від 10 вересня 2014 р. № 442. *Урядовий кур'єр*. 16.09.2014. № 169

8. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014, № 44, ст.2041.

9. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011. *Офіційний вісник України*. 2011. № 27. Ст. 1123.

10. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту. Харків : Право, 2018. 260 с.

11. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.

ТЕМА 4. ПОНЯТТЯ ПУБЛІЧНОГО СЛУЖБОВЦЯ ЯК СУБ'ЄКТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

Завдання на самостійне опрацювання

1.Занотуйте наукове та нормативне визначення термінів «суб'єкт», «публічний службовець».

Практичне заняття

Тема: Поняття публічного службовця як суб'єкта реалізації публічної служби.

Мета: ознайомлення із нормативними засадами реалізації публічної служби її суб'єктами; визначення підходів до розуміння терміну «публічний службовець», уміння аналізувати отриману інформацію з нормативних документів та наукових джерел, узагальнювати та формулювати висновки.

Форма проведення: кейс-стаді.

Питання для обговорення:

- 1.Публічні службовці як соціальна група.
- 2.Характерні особливості праці публічних службовців.
- 3.Групування публічних службовців.
- 4.Загальні характеристики публічних службовців.
- 5.Правовий статус публічного службовця.
- 6.Обмеження, пов'язані з публічною службою.
- 7.Службові права та обов'язки публічних службовців.
- 8.Особливості стимулювання діяльності публічних службовців.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Розкрийте зміст поняття "правовий статус державного службовця" шляхом ідентифікації змісту основних прав та обов'язків, визначених у Конституції України та в Законі України

"Про державну службу". Відповідь структуруйте.

Завдання 2.

Проаналізуйте права та обов'язки державного службовця відповідно до Закону України «Про державну службу». Що б ви додали, а що навпаки вважаєте зайвим?

Завдання 3.

Спираючись на результати виконаного завдання 2, сформуйте правовий статус державного службовця, використавши певні права та обов'язки, допустивши умисно 1-2 помилки. Ваші однокласники мають визначити як помилку було допущено.

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

- 1.Опрацюйте теоретичний матеріал теми 4.

Рекомендована література

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.
2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. №24. Ст.170.
3. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова КМУ від 10 вересня 2014 р. № 442. *Урядовий кур'єр*. 16.09.2014. № 169
4. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014, № 44, ст.2041.
5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011. *Офіційний вісник України*. 2011. № 27. Ст. 1123.
6. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту. Харків : Право, 2018. 260 с.
7. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.

ТЕМА 5. СЛУЖБОВА КАР'ЄРА ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Завдання на самостійне опрацювання

1. Розгляньте характеристику видів правового статусу громадян, іноземців та осіб без громадянства.

Практичне заняття

Тема: Службова кар'єра публічних службовців

Мета: узагальнення знань про правовий статус публічного службовця у розрізі формування його службової кар'єри, стадії та етапи службової кар'єри; формування умінь аналізувати та узагальнювати отриману інформацію з нормативних документів та наукових джерел, формулювати висновки.

Форма проведення: семінарське заняття.

Питання для обговорення:

1. Поняття «кар'єри» та «службової кар'єри». Види кар'єри та їх відмінності. Загальна характеристика службової кар'єри.
2. Основні складові службової кар'єри публічного службовця.
3. Умови виникнення державно-службових відносин.
4. Кар'єра та кар'єрна стратегія: теоретико-концептуальні основи. Самоуправління кар'єрою.
5. Система управління кар'єрою публічного службовця.
6. Професійно-кваліфікаційний та професійно-посадовий розвиток персоналу державної служби як основа службової кар'єри.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Уявіть, що ви вже є державним службовцем (9ий ранг, категорія В). Складіть для себе, як для державного службовця, кар'єрну стратегію на найближчі 5 років, використавши усі теоретичні знання та теоретико-концептуальні основи. Обґрунтуйте той чи інший пункт, зазначивши чому саме такий вибір.

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 5.

Рекомендована література

1. Деякі питання реалізації Закону України «Про державну службу»: постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 р. № 243. *Урядовий кур'єр*. 2017. 21 квіт. С. 10.
2. Деякі питання реформування державного управління в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 р. № 474-р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 55. Ст. 1919.
3. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. №24. Ст.170.
5. Завдання, ключові показники результативності, ефективності та якості службової діяльності державних службовців, які займають посади державних секретарів міністерств, на 2018 рік: затв. розпорядженням Кабінетом Міністрів України від 11.04.2018 р. № 239-р. *Урядовий кур'єр*. 2018. 14 квіт. С. 9.
6. Про внесення змін до Типового порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців: постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 р. № 185. *Урядовий кур'єр*. 2018. 20 берез. С. 6–7.
7. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту. Харків : Право, 2018. 260 с.
8. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.
9. Організація діяльності державного службовця. К. : Центр адаптації державної

ТЕМА 6. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

Завдання на самостійне опрацювання

1. Проаналізуйте та занотуйте умови вступу на публічну службу.

Практичне заняття

Тема: Особливості проходження публічної служби.

Мета: узагальнення знань про нормативні засади конкурсного відбору та порядку проведення конкурсу на посади публічної служби, категорії посад та ранги публічних службовців.

Форма проведення: круглий стіл.

Питання для обговорення:

1. Загальні умови вступу на публічну службу, конкурсний відбір та порядок проведення конкурсу на посади публічної служби.

2. Категорії посад та ранги публічних службовців, відповідні вимоги до них відповідно до Закону України «Про державну службу».

Практичні завдання:

Завдання 1.

Складіть порівняльну таблицю за категоріями посад, виокремивши вимоги для кожної з категорій, види посад за кожною категорією, обмеження, спеціальні вимоги, ранги для кожної з категорій.

Завдання 2.

Складіть об'яву на оголошення конкурсу на одну з категорій посад (обравши конкретну посаду конкретного органу державної служби). У такій об'яві про оголошення конкурсу на посаду умисно допустіть 2-3 помилки. На занятті кожен студент презентуватиме таку об'яву, а колеги мають знайти помилку.

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 6.

2. Перегляньте нормативні документи за відповідною темою.

Рекомендована література

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Голос України*. 2014. 25 жовт. С. 32–39.

4. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. *Офіційний вісник України*. 13 липня 2001 р. № 26. Ст. 1151.

5. Деякі питання реалізації Закону України «Про державну службу»: постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 р. № 243. *Урядовий кур'єр*. 2017. 21 квіт. С. 10.

6. Питання присвоєння рангів державних службовців та співвідношення між рангами державних службовців і рангами посадових осіб місцевого самоврядування, військовими званнями, дипломатичними рангами та іншими спеціальними званнями: постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2016 р. № 306. *Урядовий кур'єр*. 2016. 28 квіт. С. 11.

7. Про внесення змін до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 374. *Урядовий кур'єр*. 2018. 18 трав. С. 8–10.

8. Про затвердження Порядку визначення спеціальних вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В»: затв. наказом Національного агентства України з питань державної служби 06.04.2016 р. № 72.

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0647-16/paran12#n12>

9. Про затвердження Типових вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорії «А»: постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2016 р. № 448. *Офіційний вісник України*. 2016 р. № 59. Ст. 2026.

10. Про затвердження Типового порядку проведення відкритого конкурсу для призначення на посади у Державному бюро розслідувань: постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 р. № 1069. *Урядовий кур'єр*. 2017 р. 30 груд. С. 16.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
2. Веб-портал органів виконавчої влади України www.kmu.gov.ua
4. Офіційне інтернет-представництво Президента України www.president.gov.ua

ТЕМА 7. ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ.

Завдання на самостійне опрацювання

1. Аналіз наукової літератури щодо особливостей професіоналізації публічної служби.

Практичне заняття.

Тема: Професіоналізація публічної служби.

Мета: узагальнення знань про кадрове забезпечення публічної служби; формування умінь узагальнювати отриману інформацію з нормативних документів, висловлення думок та формулювання висновків.

Форма проведення: семінар.

Питання для обговорення:

1. Методологія оцінки потреб у кадровому забезпеченні публічної служби.
2. Принципи, форми та функції професіоналізації кадрів публічної служби.
3. Моніторинг професійного розвитку публічних службовців у системі підвищення кваліфікації.
4. Правове забезпечення електронного навчання в системі професійної підготовки публічних службовців із використанням дистанційних освітніх технологій.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Дослідіть які системи моніторингу професійного розвитку публічних службовців у системі підвищення кваліфікації використовуються на постійній основі, яким чином реалізуються та хто несе відповідальність за їх реалізацію.

Завдання 2.

Які види електронного навчання в системі професійної підготовки публічних службовців із використанням дистанційних освітніх технологій зараз є діючими? В чому їх відмінності та особливості?

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 7.
2. Перегляньте нормативні документи, в яких розкрито особливості кадрового забезпечення публічної служби.

Рекомендована література

1. Концепція розвитку законодавства про державну службу в Україні: затв. Указом Президента України від 20.02.2006 р. № 140/2006. *Офіційний вісник України*. 2006. № 8. С. 39. Ст. 421.
2. Про стратегію сталого розвитку «Україна — 2020»: затв. Указом Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. *Офіційний вісник України*. 2015. № 4. Ст. 67.
3. Публічна служба: системна парадигма: кол. монограф. за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 256 с.
4. Стельмахук Л. С. Організаційно-правові засади відкритості державної служби: монографія. Івано-Франківськ: в-во ІФНТУНГ, 2015. 296 с. 40

ТЕМА 8. ОПЛАТА ПРАЦІ, ЗАОХОЧЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ В СФЕРІ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ.

Завдання на самостійне опрацювання

1. Проаналізуйте особливості формування оплати праці, заохочень та соціальних гарантій в сфері публічної служби

Практичне заняття.

Тема: Оплата праці, заохочення та соціальні гарантії в сфері публічної служби

Мета: систематизація інформації про формування умов та особливостей оплати праці, заохочень та соціальних гарантій в сфері публічної служби

Форма проведення: кейс-стаді.

Питання для обговорення:

1. Оплата праці публічних службовців: групи оплати праці та схема посадових окладів публічних службовців.

2. Надбавки, доплати, премії та заохочення публічних службовців. 3. Соціально-побутове забезпечення публічних службовців.

4. Основи матеріального та соціального забезпечення публічних службовців.

5. Пенсійне забезпечення публічного службовця.

6. Мотивація персоналу та мотиваційний процес у теорії управління персоналом.

7. Організаційно-правові засади мотивації публічних службовців. Особливості використання класифікації потреб Д. Мак-Клелланда в роботі з кадрами публічної служби.

8. Акмеологічний підхід у формуванні та оцінюванні професійних інтересів публічних службовців.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Складіть схему «Складові системи соціального захисту державних службовців в Україні» із обов'язковим вказанням залежності кожної складової та що і з чого впливає (пенсія, додаткові виплати, соц. страхування і т.д.)

Завдання 2.

Проаналізуйте норми чинного законодавства у сфері державної служби та дайте структуровану відповідь про те, на які державні інституції покладається здійснення програм соціально-побутового забезпечення державних службовців в Україні.

Завдання 3.

Проаналізуйте державну та недержавну систему пенсійного забезпечення державних службовців. Визначте основні переваги та недоліки.

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 8.

Рекомендована література

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.

2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. №24. Ст.170.

3. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. *Офіційний вісник України*. 13 липня 2001 р. № 26. Ст. 1151.

4. Деякі питання оплати праці державних службовців судів, органів та установ системи правосуддя: постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 р. № 358. *Урядовий кур'єр*. 2017. 30 трав. С. 29.

5. Питання оплати праці працівників державних органів: постанова Кабінету Міністрів України від 18 січ. 2017 р. № 15. *Урядовий кур'єр*. 2017. 20 січ. С. 9.

6. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків : Право, 2018. 260 с.

7. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020.

8. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с.

ТЕМА 9. РОБОЧИЙ ЧАС І ЧАС ВІДПОЧИНКУ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Завдання на самостійне опрацювання

1. Проаналізувати нормативне визначення робочого часу та часу відпочину із зазначенням нормативних актів.
2. Визначити види робочого часу та часу відпочинку.

Практичне заняття.

Тема: Робочий час і час відпочинку публічних службовців.

Мета: узагальнення знань про особливості визначення робочого часу та часу відпочинку, їх види, особливості надання відпочинку в залежності від його виду; особливі умови надання робочого часу та часу відпочинку окремим категоріям державних службовців.

Форма проведення: кейс-стаді.

Питання для обговорення:

1. Особливості робочого часу і часу відпочинку публічних службовців.
2. Відпустки публічних службовців: види, порядок, умови надання та відкликання з відпусток.
3. Порядок надання щорічних відпусток.
4. Відкликання публічного службовця із щорічної відпустки.
5. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку публічного службовця.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Ви працюєте у відділі кадрів одного з органів державної служби та займаєтесь складанням графіку відпусток працівників органу. Чітко сформулюйте якими нормами законодавства ви будете керуватись при складанні відпустки, яка процедура затвердження графіку відпусток, які є обмеження та нюанси.

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 9.

Рекомендована література

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.
2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. №24. Ст.170.
3. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. *Офіційний вісник України*. 13 липня 2001 р. № 26. Ст. 1151.
4. Деякі питання оплати праці державних службовців судів, органів та установ системи правосуддя: постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 р. № 358. *Урядовий кур'єр*. 2017. 30 трав. С. 29.
5. Питання оплати праці працівників державних органів: постанова Кабінету Міністрів України від 18 січ. 2017 р. № 15. *Урядовий кур'єр*. 2017. 20 січ. С. 9.
6. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків : Право, 2018. 260 с.
7. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.
8. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с.

ТЕМА 10. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ.

Завдання на самостійне опрацювання

1. Правовий аналіз термінів «адміністративне правопорушення», «адміністративна відповідальність», «адміністративне стягнення», «дисциплінарна відповідальність», «кримінальна відповідальність», «злочин»: визначення, особливості, з чого складаються та як пов'язані між собою.

Практичне заняття.

Тема: Відповідальність публічних службовців.

Мета: узагальнення знань про види, підстави виникнення, наслідки та особливості відповідальності; нормативне закріплення зазначених термінів та які органи державної влади відповідають за реалізацію закріплених у законодавстві норм; формування умінь узагальнювати отриману інформацію з нормативних документів, висловлювати думки та формулювати висновки.

Форма проведення: кейс-стаді.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика та види відповідальності публічних службовців.
2. Службова дисципліна: поняття, обов'язки керівника та публічного службовця щодо її дотримання.
3. Професійна відповідальність публічних службовців як елемент юридичної відповідальності.
4. Поняття та ознаки юридичної відповідальності публічних службовців.
5. Особливості та засади дисциплінарної відповідальності у сфері публічної служби.
6. Дисциплінарна справа та порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності.
7. Правові підстави притягнення публічних службовців до адміністративної відповідальності; матеріальної відповідальності.
8. Засоби правового захисту публічних службовців.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Надаючи визначення адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері публічного адміністрування, студент В. зазначив, що це система правопорушень, за які законодавством встановлені види стягнень, передбачені КУпАП.

Чи має він рацію? Якщо ні, то в чому він помиляється? Які особи можуть визнаватися суб'єктами адміністративної відповідальності у сфері публічного адміністрування?

Завдання 2.

Характеризуючи законодавство України про адміністративні правопорушення у сфері публічного адміністрування, студент Д. підкреслив, що до такого законодавства відносять не тільки КУпАП, а й інші закони, які регулюють питання притягнення порушників до адміністративної відповідальності. Також він стверджував, що питання дисциплінарної та матеріальної відповідальності державних службовців регулюються виключно Законом України «Про державну службу».

Чи правий Д.? Чи повна його відповідь? Якщо вважаєте, що ні – доповніть.

Завдання 3.

Чи є відмінності між поняттями «встановлення адміністративної відповідальності» або «встановлення дисциплінарної відповідальності», «встановлення матеріальної відповідальності» і «застосування адміністративної відповідальності», «застосування дисциплінарної відповідальності», «застосування матеріальної відповідальності» щодо публічних службовців? Відповідь проілюструйте нормами КУпАП, Закону України «Про державну службу», іншими актами законодавства.

Завдання 4.

Доведіть відмінність адміністративної, кримінальної, дисциплінарної, матеріальної відповідальності публічних службовців, зважаючи на такі ознаки: підстава, суб'єкти відповідальності, юрисдикційні суб'єкти, заходи відповідальності.

Завдання 5.

Спираючись на положення ст. 65, 66 Закону України “Про державну службу”, складіть схему, якими видами дисциплінарних стягнень може обмежитись або які види стягнень може оголосити суб’єкт призначення або керівник державної служби за окремими дисциплінарними проступками

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 10.
2. Перегляньте нормативні документи.

Рекомендована література

1. Конституція України прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кодекс адміністративного судочинства України. (Нова редакція від 15.12.2017). *Верховна Рада України*. 2005 р., № 35, / 35-36, 37 /, стор. 1358, стаття 446
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення. К.: Генеза, 2012. 182 с.
4. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.
5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Голос України*. 2014. 25 жовт. С. 32–39.
6. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014, № 44, ст.2041
7. Про затвердження Порядку здійснення дисциплінарного провадження стосовно міністрів та їх заступників, керівників інших центральних органів виконавчої влади та їх заступників, керівників місцевих органів виконавчої влади та їх заступників, на яких не поширюється законодавство про державну службу: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1087. *Урядовий кур’єр*. 2018. 12 січ. С. 12.
8. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків : Право, 2018. 260 с.
9. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.
10. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с.
11. Публічна служба в Україні: концепція та практика регіональної кадрової політики : наук. розробка. [О. І. Сушинський, О. В. Худоба, Д. Д. Заяць та ін.]. К. : НАДУ, 2013. 64 с.

ТЕМА 11. СЛУЖБА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ

Завдання на самостійне опрацювання

1. Проаналізувати наукове визначення термінів «управління», «менеджмент», «персонал», «управління персоналом», «служба управління персоналом».
2. Визначити у формі схеми систему управління персоналом на публічній службі та місце зазначеної вище служби в цій системі.

Практичне заняття

Тема: Служба управління персоналом на публічній службі.

Мета: узагальнення знань про особливості управління персоналом на публічній службі, формування умінь узагальнювати отриману інформацію з нормативних документів, висловлювати думки та формулювати висновки.

Форма проведення: семінар.

Питання для обговорення:

1. Організація роботи та загальні положення функціонування служби управління персоналом.
2. Основні завдання, функції та права служби управління персоналом.
3. Повноваження керівника служби управління персоналом.
4. Організаційно-правові аспекти управління служб персоналу та напрями їх удосконалення.

- 5.Управління комунікативною політикою органів державної влади в сучасних умовах.
- 6.Форсайтинг в системі управління персоналом публічної служби України.

Практичні завдання:

Завдання 1.

1. Уявіть, що ви є керівником служби управління персоналом. Охарактеризуйте по пунктам яким чином працює ваша служба, які види посад та права/обов'язки у ваших підлеглих, які є особливості в роботі та в чому полягають організаційно-правові особливості в діяльності вашої служби.

Завдання 2.

Охарактеризуйте як служба управління персоналом комунікує та взаємопов'язана у реалізації своїх завдань із іншими службами, відділами та підрозділами органу державної влади. Які є особливості?

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 11.

Рекомендована література

10. Деякі питання реалізації Закону України «Про державну службу»: постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 р. № 243. *Урядовий кур'єр*. 2017. 21 квіт. С. 10.

11. Деякі питання реформування державного управління в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 р. № 474-р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 55. Ст. 1919.

12. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.

13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. №24. Ст.170.

14. Завдання, ключові показники результативності, ефективності та якості службової діяльності державних службовців, які займають посади державних секретарів міністерств, на 2018 рік: затв. розпорядженням Кабінетом Міністрів України від 11.04.2018 р. № 239-р. *Урядовий кур'єр*. 2018.14 квіт. С. 9.

15. Про внесення змін до Типового порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців: постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 р. № 185. *Урядовий кур'єр*. 2018. 20 берез.С. 6–7.

16. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту. Харків : Право, 2018. 260 с.

17. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.

18. Організація діяльності державного службовця. К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2018. 320 с.

ТЕМА 12. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СЛУЖБИ

Завдання на самостійне опрацювання

1. Ознайомитись із нормативними засадами та особливостями проходження політичної служби.

Практичне заняття

Тема: Особливості проходження політичної служби

Мета: виокремити основні характерні ознаки політичної служби та особливості її проходження.

Форма проведення: дискусія

Питання для обговорення:

1. Природа і поняття політичної служби за законодавством України.
2. Організаційно-правове забезпечення державної служби в Апараті Верховної Ради України; Президент України; Голова Верховної Ради України, його заступники, народні депутати України; члени Кабінету Міністрів України, заступники міністра.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Виокреміть основні відмінності та подібності у організації політичної служби в залежності від того, який це орган (ВРУ, Президент України, КМУ).

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 12.
2. Перегляньте нормативні документи.

Рекомендована література

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Деякі питання реалізації Закону України «Про державну службу»: постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 р. № 243. *Урядовий кур'єр*. 2017. 21 квіт. С. 10.
3. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.
4. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 р. № 950 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2011 р. № 1156). *Урядовий кур'єр*. 2007. 3 серп. С. 7–18.
5. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 13, Ст. 222.
6. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001. *Відомості Верховної Ради України*. 2001 р. № 23. Ст. 118.
7. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14. Ст. 133.
8. Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 р. № 2790-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 3. Ст. 17.
9. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту. Харків : Право, 2018. 260 с.
10. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.
11. Деякі питання упорядкування структури Секретаріату Кабінету Міністрів України, апарату міністерств та інших центральних органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 р. № 644. *Урядовий кур'єр*. 2017. 29 серп. С. 45.
12. Малиновський В. Я. Природа і зміст політичної служби в Україні. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Політологія. 2018. № 2. С. 67–76.
13. Організація діяльності державного службовця. К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2018. 320 с.

ТЕМА 13. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ БЕЗПЕКОВОЇ СЛУЖБИ

Завдання на самостійне опрацювання

1. Ознайомитись із нормативними засадами та особливостями проходження безпекової служби.

Практичне заняття

Тема: Особливості проходження політичної служби

Мета: виокремити основні характерні ознаки безпекової служби та особливості її проходження.

Форма проведення: дискусія

Питання для обговорення:

1. Природа і поняття безпекової служби за законодавством України.
2. Військова служба: Служба у Збройних Силах України; розвідувальна служба; державна спеціальна служба транспорту; правоохоронна служба; поліцейська служба; прикордонна служба; антикорупційна служба.

3. Служба безпеки: служба безпеки України; служба спеціального зв'язку та захисту інформації; служба цивільного захисту.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Створіть порівняльну таблицю із відмінностями у вимогах до проходження політичної та військової служби. Які є спеціальні вимоги до кандидатів? Які є відмінності? Що спільного?

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 13.

2. Перегляньте нормативні документи.

Рекомендована література

1. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. *Відомості Верховної Ради*. 2013. № 34–35. Ст. 458.

2. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 48. Ст. 552.

3. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 385.

4. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2016. 27 січ. С. 15.

5. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 30. Ст. 409.

6. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб: Закон України від 04.03.1998 р. № 160/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 35. Ст. 236.

7. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 27. Ст. 208.

8. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України: Закон України від 23.02.2006 р. № 3475-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 258.

9. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 р. № 2337-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2018. 12 лип. С. 4.

10. Про Збройні Сили України: Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 9, Ст. 108.

11. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2018. 18 лип. С. 7–9.

12. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. *Урядовий кур'єр*. 2014. 4 листоп. С. 10–13.

13. Про Національну гвардію України: Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 17. Ст. 594.

14. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580- *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40–41. Ст. 37.

15. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. *Голос України*. 2014. 25 жовт. С. 11–21.

16. Про розвідувальні органи України: Закон України від 22.03.2001 р. № 2331-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 19. Ст. 94.

17. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27, Ст. 382.

18. Про Службу зовнішньої розвідки України: Закон України від 01.12.2005 р. № 3160-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 8. Ст. 94.

19. Про затвердження Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України: постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 р. № 533. *Офіційний вісник України*. 2014 р. № 85. С. 19, Ст. 2390.

ТЕМА 14. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАВНИЧОЇ СЛУЖБИ

Завдання на самостійне опрацювання

1. Ознайомитись із нормативними засадами та особливостями проходження правничої служби.

Практичне заняття

Тема: Особливості проходження правничої служби

Мета: виокремити основні характерні ознаки правничої служби та особливості її проходження.

Форма проведення: дискусія

Питання для обговорення:

1. Суддівська служба: Суддя Конституційного Суду України. 2. Статус суддів.
3. Адміністративні посади в системі судів України.
4. Прокурорська служба відповідно до закону України «Про прокуратуру».

Практичні завдання:

Завдання 1.

Доповніть попередньо створену порівняльну таблицю із відмінностями у вимогах до проходження політичної, військової та правничої служби. Які є спеціальні вимоги до кандидатів? Які є відмінності? Що спільного?

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 14.
2. Перегляньте нормативні документи.

Рекомендована література

1. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 7.06.2018 р. № 2447-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2018. 19 черв. С. 6-7.
2. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 р. № 1798- *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 7–8. Ст. 50.
3. Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Вищий антикорупційний суд»: Закон України від 12.07.2018 р. № 2509-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2018. 9 серп. С. 5–6.
4. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2017. 23 серп. С. 6–10.
5. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2016. 31 серп. С. 5–16.
6. Деякі питання оплати праці державних службовців судів, органів та установ системи правосуддя: постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 р. № 358. *Урядовий кур'єр*. 2017. 30 трав. С. 29.

ТЕМА 15. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Завдання на самостійне опрацювання

1. Ознайомитись із нормативними засадами та особливостями проходження муніципальної служби.

Практичне заняття

Тема: Особливості проходження муніципальної служби

Мета: виокремити основні характерні ознаки муніципальної служби та особливості її проходження.

Форма проведення: дискусія

Питання для обговорення:

1. Нормативно-правові засади муніципальної служби.

2.Служба на виборних посадах: сільський, селищний, міський голова; староста, секретар сільської, селищної, міської ради, голова територіальної громади; голова районної, обласної, районної у місті ради.

3.Служба на адміністративних посадах.

4.Правовий статус муніципального службовця.

5.Керівник служби в органах місцевого самоврядування

Практичні завдання:

Завдання 1.

Доповніть попередньо створену порівняльну таблицю із відмінностями у вимогах до проходження політичної, військової, правничої та муніципальної служби. Які є спеціальні вимоги до кандидатів? Які є відмінності? Що спільного?

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1.Опрацюйте теоретичний матеріал теми 15.

2.Перегляньте нормативні документи.

Рекомендована література

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.

2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – Ст.170.

3. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. // Офіційний вісник України. – 13 липня 2001 р. – № 26. – Ст. 1151.

4. Деякі питання реформування системи професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.2016 р. № 674. *Урядовий кур'єр*. 2016.4 жовт. С. 10.

5. Про схвалення Концепції оптимізації центральних органів виконавчої влади: розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1013-р. *Урядовий кур'єр*. 2018. 20 січ. С. 11.

6. Про схвалення Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 р. № 227-р. *Урядовий кур'єр*. 2015. 7 квіт. С. 7.

ТЕМА 16. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ПАТРОНАТНОЇ СЛУЖБИ

Завдання на самостійне опрацювання

1. Ознайомитись із нормативними засадами та особливостями проходження патронатної служби.

Практичне заняття

Тема: Особливості проходження патронатної служби

Мета: виокремити основні характерні ознаки патронатної служби та особливості її проходження.

Форма проведення: дискусія

Питання для обговорення:

1.Нормативно-правові засади патронатної служби.

2.Особливості проходження патронатної служби.

3.Характеристика посад патронатної служби

Практичні завдання:

Завдання 1.

Доповніть попередньо створену порівняльну таблицю із відмінностями у вимогах до проходження політичної, військової, правничої, муніципальної та патронатної служби. Які є спеціальні вимоги до кандидатів? Які є відмінності? Що спільного?

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

3. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 16.

4. Перегляньте нормативні документи.

Рекомендована література

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.
2. Деякі питання працівників патронатних служб в державних органах: постанова Кабінету Міністрів України від 20 квіт. 2016 р. № 298. *Урядовий кур'єр*. 2016. 22 квіт. С. 4.
3. Патронатна служба: навч. посіб. За заг. ред. Т.О. Коломосьць, В.К. Колпакова. Київ: Ін Юре, 2017. 178 с.

ТЕМА 17. ЗАРУБІЖНІ МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ.

Завдання на самостійне опрацювання

1. Проаналізувати спільне та відмінне між зарубіжними моделями організації публічної служби.

Практичне заняття.

Тема: Зарубіжні моделі організації публічної служби.

Мета: узагальнення знань щодо моделей організації публічної служби.

Форма проведення: круглий-стіл.

Питання для обговорення:

1. Модель класичної бюрократії.
2. Меритократична модель публічної служби.
3. Постмодерністська модель публічної служби.
4. Партнерська модель публічної служби.
5. Конвергентна модель публічної служби.
6. Дивергентна модель державної служби.
7. Гібридна модель публічної служби.
8. Модель нової публічної служби.
9. Сучасні моделі публічної служби: «відкрита» та «закрита» модель.
10. Основні риси відкритої та закритої моделі публічної служби.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Підготуйте доповідь про одну із моделей організації публічної служби. Наведіть приклади де використовується така модель, які її особливості, у чому ви бачите переваги та недоліки. Доповідь обговорюється із однокласниками, ставляться уточнюючі/додаткові питання.

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 17.

Рекомендована література

1. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків : Право, 2018. 260 с.
2. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.
3. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія. За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. К. 2018. 475 с.
4. Публічне управління та адміністрування: навч. посібник. За заг. ред. О. В. Скидана. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. 705 с.
5. Публічна служба: системна парадигма: кол. монограф. за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 256 с.
6. Стельмашук Л. С. Організаційно-правові засади відкритості державної служби: монографія. Івано-Франківськ: в-во ІФНТУНГ, 2015. 296 с. 40

ТЕМА 18. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ.

Завдання на самостійне опрацювання

1. Проаналізуйте особливості закордонного досвіду організації публічної служби.

Практичне заняття

Тема: Зарубіжний досвід організації публічної служби

Мета: узагальнення знань щодо закордонного досвіду організації публічної служби.

Форма проведення: круглий стіл.

Питання для обговорення:

1. Громадянська служба у Федеративній Республіці Німеччина.
2. Публічна служба у Франції.
3. Цивільна служба у Великобританії.
4. Цивільна служба у Сполучених Штатах Америки та Канаді.
5. Державна служба в країнах Східної Азії. Становлення і розвиток державної служби в країнах Східної Європи.
6. Нормативне регулювання окремих питань проходження публічної служби у країнах Європи.
7. Порівняльно-правовий аналіз особливостей проходження публічної служби в Україні та Європейському Союзі.
8. Міжнародні аспекти проходження публічної служби.
9. Обмеження, пов'язані з публічною службою.
10. Світові тенденції щодо стимулювання публічних службовців.
11. Світові стандарти відповідальності публічних службовців.
12. Зарубіжна практика формування стилів управління персоналом у сфері публічної служби.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Підготуйте доповідь по одній із країн щодо досвіду організації публічної служби. Наведіть приклади де використовується така модель, які її особливості, у чому ви бачите переваги та недоліки.

Доповідь обговорюється із одnogrupниками, ставляться уточнюючі/додаткові питання.

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 18.

Рекомендована література:

1. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків : Право, 2018. 260 с.
2. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.
3. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія. За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П. В. Ворони. К. 2018. 475 с.
4. Публічне управління та адміністрування: навч. посібник. За заг. ред. О. В. Скидана. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. 705 с.
5. Публічна служба: системна парадигма: кол. монограф. за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 256 с.
6. Стельмашук Л. С. Організаційно-правові засади відкритості державної служби: монографія. Івано-Франківськ: в-во ІФНТУНГ, 2015. 296 с. 40

ТЕМА 19. ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Завдання на самостійне опрацювання

1. Проаналізуйте особливості правового регулювання способів модернізації публічної служби в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду.

Практичне заняття

Тема: Шляхи модернізації публічної служби в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду

Мета: систематизація інформації про передумови та способи модернізації публічної служби в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду.

Форма проведення: круглий стіл.

Питання для обговорення:

- 1.Адміністративна реформа в Україні. Завдання модернізації системи публічної служби.
- 2.Основні шляхи розвитку вітчизняної системи публічної служби.
- 3.Етапи адаптації українського законодавства у сфері публічної служби до *acquis communautaire* Європейського Союзу.
- 4.Європейські стандарти як шляхи удосконалення діяльності публічних службовців.
- 5.Впровадження європейських стандартів у системі кадрової політики публічної служби України.
- 6.Тімбілдінг в системі публічної служби: аналіз зарубіжного досвіду.
- 7.Співпраця України з програмою SIGMA у сфері удосконалення публічної служби.
- 8.Шляхи адаптації національного законодавства про публічну службу до законодавства Європейського Союзу.

Практичні завдання:

Завдання 1.

Підготуйте доповідь на тему «Шляхи модернізації публічної служби в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду» запропонувавши кілька конкретних шляхів модернізації, які на вашу думку можуть покращити організацію публічної служби в Україні»

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

- 1.Опрацюйте теоретичний матеріал теми 19.

Рекомендована література:

1. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків : Право, 2018. 260 с.
2. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.
3. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія. За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. К. 2018. 475 с.
4. Публічне управління та адміністрування: навч. посібник. За заг. ред. О. В. Скидана. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. 705 с.
5. Публічна служба: системна парадигма: кол. монограф. за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 256 с.
6. Стельмашук Л. С. Організаційно-правові засади відкритості державної служби: монографія. Івано-Франківськ: в-во ІФНТУНГ, 2015. 296 с. 40

ІНДИВІДУАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

На виконання індивідуально-дослідного завдання здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання відводиться 10 годин.

Однією із форм самостійної роботи є написання реферату.

Реферат друкують на комп'ютері державною мовою. Робота має містити такі обов'язкові складові:

- вступ;
- виклад основного матеріалу;
- висновки;
- список літератури.

Вимоги до реферату та методичні рекомендації його оформлення

Тема обирається з наведеного переліку та узгоджується з викладачем.

Оформлення.

Текст роботи друкується на аркушах формату А4 через 1,5 інтервали при комп'ютерному наборі. Шрифт Times New Roman розмір «14».

Поля сторінки: з усіх сторін – 2 см. Загальний обсяг роботи у межах зазначених параметрів становить не менше 10 друкованих сторінок.

Структура реферату: титульний лист, вступ, основна частина, висновок, список літератури.

У Вступі слід зазначити проблему у загальному вигляді, показати актуальність обраної теми.

В основній частині в логічній послідовності слід зробити аналіз та оцінку проблематики. Також потрібно запропонувати можливі власні шляхи розв'язання проблем.

Висновки повинні мати короткі підсумки за змістом основної частини роботи.

Вимоги академічної доброчесності:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Теми рефератів

1. Співвідношення понять «публічна служба», «державна служба», «муніципальна служба», «цивільна служба», «мілітаризована служба».
2. Підходи до визначення поняття «публічна служба» (державна служба в органах виконавчої влади, апараті органів законодавчої та судової влади, право-охоронних органах, служба в органах місцевого самоврядування), загальна характеристика її основних видів.
3. Система управління державною службою. Кабінет Міністрів України як орган управління державною службою.
4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби
5. Кадрова політика у сфері державної служби.
6. Моральний аспект відносин між керівником і підлеглими в публічній службі
7. Види (типи) державних посад. Політичні, адміністративні та патронатні посади, їх особливості та співвідношення.
8. Вимоги до професійно-кваліфікаційного рівня працівника.
9. Механізми запобігання корупції у сфері публічної служби.
10. Етичні засади публічної служби.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття та сутність держслужби, її ознаки
2. Державна служба як наука і навчальна дисципліна
3. Історія виникнення та розвитку держслужби в Україні, теоретичні аспекти та терміни державної служби
4. Сутність правового поняття «державний службовець».

5. Типи посад державних службовців
6. Класифікація адміністративних посад державної служби та рангів державних службовців
7. Правовий статус державного службовця
8. Юридична відповідальність державних службовців
9. Порядок проведення службового розслідування
10. Гілки державної влади та поділ повноважень між ними
11. Державний устрій України. Влада, її структура і правові джерела
12. Виконавча гілка влади як складова системи державного управління в Україні.
13. Система центральних органів виконавчої влади
14. Регіональні та місцеві органи виконавчої влади. Виконавчі органи місцевих рад
15. Управління державною службою та його методи
16. Моделі зарубіжної державної служби
17. Види державної служби
18. Особливості державної служби деяких зарубіжних країн
19. Службова кар'єра
20. Прийняття на державну службу
21. Проходження державної служби
22. Припинення державної служби
23. Сутність і напрями матеріального та соціально-побутового забезпечення державних службовців
24. Оплата праці державних службовців
25. Пенсійне забезпечення державних службовців
26. Підсистеми спеціалізованої державної служби
27. Особливості звань (чинів) службовців спеціалізованої державної служби
28. Особливості матеріально-побутового забезпечення службовців деяких видів спеціалізованої держслужби
29. Мораль і етика, їх сутність і співвідношення
30. Етика державного управління і етична культура державних службовців
31. Естетична культура державних службовців
32. Основні засади реформування публічної служби в Україні.
33. Адаптація зарубіжного досвіду до організації публічної служби в Україні.
34. Конституційно-правові засади публічної служби в Україні.
35. Політичні посади: сутність і функції. Роль політичних діячів у системі державного управління.
36. Особливості соціального та правового статусу урядовця в Україні
37. Конфлікт інтересів урядовця та недопущення проявів корупції.
38. Протидія корупції та іншими зловживаннями в галузі урядування.
39. Адміністративні посади - основа державного апарату.
40. Патронатна служба: функції та завдання.
41. Забезпечення конкурсності, об'єктивності, прозорості й гласності під час прийняття та просування по службі – важливий чинник демократизації публічної служби.
42. Стажування в органах публічної влади, та його роль в соціалізації урядовців.
43. Формування кадрового резерву в органах місцевого самоврядування.
44. Оцінювання показників діяльності кар'єрних урядовців: нагальна необхідність і реальні проблеми.
45. Основні функції кадрових служб в органах публічної влади України.
46. Управління публічною службою в Україні.
47. Кадрова робота в органах публічної влади.
48. Роль підготовки та підвищення кваліфікації урядовців в удосконаленні функціонування системи урядування.
49. Принципи організації та функціонування системи підвищення кваліфікації урядовців в Україні.

50. Сучасна система підготовки урядовців в Україні: досягнення та проблеми.
51. Лідерство як ініціація або введення структури.
52. Політичне лідерство: загальна характеристика.
53. Основні типи політичних лідерів.
54. Управлінське лідерство: загальна характеристика.
55. Політичне та управлінське лідерство: спільне та відмінне.
56. Харизматична теорія лідерства ("теорія рис").
57. Особистісні риси, що свідчать про високий лідерський ресурс особистості.

Список рекомендованої літератури

1. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

8. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
9. Кодекс адміністративного судочинства України. (Нова редакція від 15.12.2017) // Верховна Рада України. 2005 р., № 35, / 35-36, 37 /, стор. 1358, стаття 446
10. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. *Відомості Верховної Ради*. 2013. № 34–35. Ст. 458.
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення. К.: Генеза, 2012. 182 с.
12. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 48. Ст. 552.
13. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 17. Ст. 112.
14. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 7.06.2018 р. № 2447-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2018. 19 черв. С. 6-7.
15. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-*Відомості Верховної Ради*. 2017. № 7–8. Ст. 50.
16. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 385.
17. Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Вищий антикорупційний суд»: Закон України від 12.07.2018 р. № 2509-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2018. 9 серп. С. 5–6.
18. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
19. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року // *Урядовий кур'єр* від 15.02.2011 - № 28.
20. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2016. 27 січ. С. 15.
21. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 30. Ст. 409.
22. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб: Закон України від 04.03.1998 р. № 160/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 35. Ст. 236.
23. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 27. Ст. 208.
24. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України: Закон України від 23.02.2006 р. № 3475-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 258.
25. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.
26. Про Державну спеціальну службу транспорту: Закон України від 05.02.2004 р. року № 1449-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 19. Ст. 269.
27. Про дипломатичну службу: Закон України від 7.06.2018 р. № 2449- VII. *Урядовий кур'єр: Орієнтир*. 2018. 20 черв. С. 5–7.
28. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 р. № 2337-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2018. 12 лип. С. 4.
29. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700- VII.

Голос України. 2014. 25 жовт. С. 32–39.

30. Про Збройні Сили України: Закон України від 06.12.1991 р. № 1934- XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 9, Ст. 108.

31. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 (з останніми змінами відповідно до Закону від 29.11.2012, підстава 5477-17) // *Відомості Верховної Ради України*. – 1996. – №47. – Ст.256.

32. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 13, Ст. 222.

33. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2017. 23 серп. С. 6–10.

34. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 // *Відомості Верховної Ради України*. – 1997. – №24. – Ст.170.

35.

36. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. *Урядовий кур'єр*. 2014. 4 листоп. С. 10-13.

37. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2018. 18 лип. С. 7–9.

38. Про Національну гвардію України: Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 17. Ст. 594.

39. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-*Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40-41. Ст. 37.

40. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова КМУ від 10 вересня 2014 р. № 442 // *Урядовий кур'єр* від 16.09.2014 — № 169

41. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 // *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014, № 44, ст.2041

42. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 // *Відомості Верховної Ради України*. – 2001 р. – № 23. – Ст. 118.

43. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. *Голос України*. 2014. 25 жовт. С. 11–21.

44. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14. Ст. 133.

45. Про розвідувальні органи України: Закон України від 22.03.2001 р. № 2331-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 19. Ст. 94.

46. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. // *Офіційний вісник України*. – 13 липня 2001 р. – № 26. – Ст. 1151.

47. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27, Ст. 382.

48. Про Службу зовнішньої розвідки України: Закон України від 01.12.2005 р. № 3160-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 8. Ст. 94.

49. Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 р. № 2790-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 3. Ст. 17.

50. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2016. 31 серп. С. 5–16.

51. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 // *Офіційний вісник України*. – 2011. – № 27. – Ст. 1123.

52. Деякі питання оплати праці державних службовців судів, органів та установ системи правосуддя: постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 р. № 358. *Урядовий кур'єр*. 2017. 30 трав. С. 29.

53. Деякі питання працівників патронатних служб в державних органах: постанова Кабінету Міністрів України від 20 квіт. 2016 р. № 298. *Урядовий кур'єр*. 2016. 22 квіт. С. 4.

54. Деякі питання реалізації Закону України «Про державну службу»: постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 р. № 243. *Урядовий кур'єр*. 2017.

21 квіт. С. 10.

55. Деякі питання реформування державного управління в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 р. № 474-р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 55. Ст. 1919.

56. Деякі питання реформування системи професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.2016 р. № 674. *Урядовий кур'єр*. 2016.4 жовт. С. 10.

57. Деякі питання упорядкування структури Секретаріату Кабінету Міністрів України, апарату міністерств та інших центральних органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 р. № 644. *Урядовий кур'єр*. 2017. 29 серп. С. 45.

58. Завдання, ключові показники результативності, ефективності та якості службової діяльності державних службовців, які займають посади державних секретарів міністерств, на 2018 рік: затв. розпорядженням Кабінетом Міністрів України від 11.04.2018 р. № 239-р. *Урядовий кур'єр*. 2018.14 квіт. С. 9.

59. Концепція розвитку законодавства про державну службу в Україні: затв. Указом Президента України від 20.02.2006 р. № 140/2006. *Офіційний вісник України*. 2006. № 8. С. 39. Ст. 421.

60. Питання оплати праці працівників державних органів: постанова Кабінету Міністрів України від 18 січ. 2017 р. № 15. *Урядовий кур'єр*. 2017. 20 січ. С. 9.

61. Питання присвоєння рангів державних службовців та співвідношення між рангами державних службовців і рангами посадових осіб місцевого самоврядування, військовими званнями, дипломатичними рангами та іншими спеціальними званнями: постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2016 р. № 306. *Урядовий кур'єр*. 2016. 28 квіт. С. 11.

62. Про внесення змін до Порядку проведення конкурсу на зайняття посади державної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 374. *Урядовий кур'єр*. 2018. 18 трав. С. 8–10.

63. Про внесення змін до Типового порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців: постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 р. № 185. *Урядовий кур'єр*. 2018. 20 берез. С. 6–7.

64. Про затвердження Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України: постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 р. № 533. *Офіційний вісник України*. 2014 р. № 85. С. 19, Ст. 2390.

65. Про затвердження Порядку визначення спеціальних вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В»: затв. наказом Національного агентства України з питань державної служби 06.04.2016 р. № 72. <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0647-16/paran12#n12>

66. Про затвердження Порядку здійснення дисциплінарного провадження стосовно міністрів та їх заступників, керівників інших центральних органів виконавчої влади та їх заступників, керівників місцевих органів виконавчої влади та їх заступників, на яких не поширюється законодавство про державну службу: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1087. *Урядовий кур'єр*. 2018. 12 січ. С. 12.

67. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 р. № 950 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2011 р. № 1156). *Урядовий кур'єр*. 2007. 3 серп. С. 7–18.

68. Про затвердження Типових вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорії «А»: постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2016 р. № 448. *Офіційний вісник України*. 2016 р. № 59. Ст. 2026.

69. Про затвердження Типового порядку проведення відкритого конкурсу для призначення на посади у Державному бюро розслідувань: постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 р. № 1069. *Урядовий кур'єр*. 2017 р. 30 груд. С. 16.

70. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: затв. Указом Президента України від 22.07.1998 р. № 810/98. *Офіційний вісник України*. 1999. № 21. Ст. 943.

71. Про стратегію сталого розвитку «Україна — 2020»: затв. Указом Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. *Офіційний вісник України*. 2015. № 4. Ст. 67.

72. Про схвалення Концепції оптимізації центральних органів виконавчої влади: розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1013-р. *Урядовий кур'єр*. 2018. 20 січ. С. 11.

73. Про схвалення Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 р. № 227-р. *Урядовий кур'єр*. 2015. 7 квіт. С. 7.

Основна література:

7. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. Для підгот. до іспиту / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків : Право, 2018. 260 с.

8. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.

9. Ботвінов Р. Г. Публічна служба особливого призначення в Україні: монографія. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 279 с.

10. Ботвінов Р. Г. Розвиток публічної служби особливого призначення в Україні: дис. ... д-ра наук держ упр.: 25.00.03 / ДРІДУ НАДУ. Дніпро, 2018. 502 с.

11. Історія державної служби в Україні : у 5 томах. Ніка-Центр, 2009. Т. 1. 544 с.

12. Малиновський В. Я. Природа і зміст політичної служби в Україні. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Політологія. 2018. № 2. С. 67–76.

13. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с.

14. Мацегора К. Міністерства стануть потужними аналітичними центрами. *Урядовий кур'єр*. 2018. 11 січ. С. 2.

15. Організація діяльності державного службовця. К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2018. 320 с.

16. Патронатна служба: навч. посіб. За заг. ред. Т.О. Коломоець, В.К. Колпакова. Київ: Ін Юре, 2017. 178 с.

17. Публічна служба в Україні: концепція та практика регіональної кадрової політики : наук. розробка. [О. І. Сушинський, О. В. Худоба, Д. Д. Заяць та ін.]. К. : НАДУ, 2013. 64 с.

18. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія. За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. К. 2018. 475 с.

19. Публічне управління та адміністрування: навч. посібник. За заг. ред. О. В. Скидана. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. 705 с.

20. Публічна служба: системна парадигма: кол. монограф. за заг. ред. С. М. Сербогіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 256 с.

21. Стельмащук Л. С. Організаційно-правові засади відкритості державної служби: монографія. Івано-Франківськ: в-во ІФНТУНГ, 2015. 296 с. 40

Додаткова література:

1. Дисциплінарна відповідальність державних службовців: практичний посібник для керівників служб управління персоналом: М. Канавець, Ю. Лихач, С. Іголкін, І. Рошин, Д. Трипольський, за заг. ред. К. Ващенко. К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2017. 68 с.

2. Звіт про базові вимірювання: принципи державного управління. SIGMA.

Україна, червень 2018 р. 143 с.

3. Круп'як Л. Б. Організація діяльності державного службовця: навч. посібник. Тернопіль: Крок. 2015. 243 с.
4. Мосора Л. С. Відкритість як критерій оцінки якості функціонування державної служби. *Молодий вчений : наук. журнал*. 2018. № 1 (53). С. 468–472.
5. Мосора Л. С. Досвід організації державної служби в Польщі : орієнтири для України. *Державне управління : удосконалення та розвиток : ел. наук. фах. вид.* 2018. № 3. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/36.pdf
6. Мосора Л. С., Федорищак Х. І. Практичні аспекти організації підвищення рівня професійної компетентності державних службовців. *Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління : електронне наукове видання*. № 4 (10) 2020. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. С. 184-196.
7. Онуфрієнко О. Підходи до класифікації моделей організації державної служби: порівняльний аналіз. *Державне управління та місцеве самоврядування: зб. наук. пр.* 2016. Вип. 2. С. 155-160.
8. Стан системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад: доповідь. За заг. ред. К. Ващенка]. К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2019. 140 с.
9. Ткаченко Є. В. Основні характеристики політичних посад в органах публічної влади. *Форум права*. 2016. № 4. С. 296–303.
10. Управління персоналом в умовах децентралізації. За заг. ред. В. М. Олуйка. К., 2018. 504 с.
11. Федоренко В. Л., Чернеженко О. М. Конституційні моделі місцевого самоврядування у державах-учасниках ЄС, Швейцарії та Україні: монографія; за ред. В. Л. Федоренка. К.: Видавництво Ліра-К, 2017. 288 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.kiev.ua/> - Верховна Рада України
2. <http://www.guds.gov.ua> – Національне агентство України з питань державної служби
3. <http://www.Noaiau.kiev.ua> – Національна академія внутрішніх справ України
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
5. <http://www.Noau.kiev.ua> – Нормативні акти України